

20 ÅRS JUBILEUM SOM

Møteplass for faglige relasjoner

2003 – 2023

KiNS
foreningen kommunal
informasjonssikkerhet

Kjære alle sammen!

– styreleder har ordet

Det er en stor glede for meg å introdusere dette heftet om foreningen for kommunal informasjonssikkerhet (KiNS) i anledning av vår 20-årsjubileum. Som styreleder er det en stor ære for meg å se tilbake på hva KiNS har oppnådd siden fødselen på Lillehammer 15. oktober 2003.

Torkjell Dahl, styreleder siden 2020.

I løpet av disse 20 årene har KiNS vokst og utviklet seg betydelig, og jeg er stolt over hva vi i KiNS har oppnådd. Gjennom årene har KiNS-konferansen blitt den viktigste møteplassen for ansatte som arbeider med informasjonssikkerhet og personvern i kommuner og fylkeskommuner. I 2023 samles over 250 personer fra hele landet til konferanse i Sarpsborg.

KiNS gjennomfører årlig mange kurs og har et e-læringsprogram på KS-læring som brukes av svært mange. Disse tiltakene øker kompetansen og bevisstheten rundt de viktige temaene, Informasjonssikkerhet og personvern.

I begynnelsen var det primært IT-ansatte som deltok i våre arrangementer, men i takt med økende fokus rundt temaene, har KiNS utviklet seg til å favne bredere. Vi har nå to store konferanser, KiNS-konferansen for alle og KiNS-TECH konferansen som er rettet mot IT-teknikere. Dette gir en unik mulighet til å tilby spesifikk kompetanseheving og nettverksbygging for de som jobber med tekniske løsninger innen informasjonssikkerhet.

Jeg vil også rette en stor takk til alle som har bidratt til å gjøre KiNS til hva det er i dag, og til alle som har vært med oss på denne reisen. Sammen har dere lagt grunnlaget for at kommunene og fylkeskommunene

kan håndtere informasjonssikkerhet og personvern på en tryggere og mer effektiv måte.

Jeg håper at dette heftet vil gi et innblikk i KiNS sin historie, og at vi kan fortsette å jobbe sammen for å fremme informasjonssikkerhet og personvern i kommuner og fylkeskommuner i mange år fremover.

Til slutt vil jeg takke Steinar Nørstebø for innsatsen med dette heftet; uten deg ville historien gått i glemmeboken.

På vegne av KiNS-styret, takk for de 20 første KiNS-årene! Jeg ser frem til de 20 neste!

Torkjell Dahl
styreleder

INNHOLDSFORTEGNELSE

- Styreleder har ordet** [KLIKK HER](#) Side 2
- KiNS blir født** [KLIKK HER](#) Side 3
- Rugebyen Gjøvik** [KLIKK HER](#) Side 4-5
- Tunge tak, men liv laga** . . . [KLIKK HER](#) Side 6-7
- KiNS lærer å stå** [KLIKK HER](#) Side 8
- Puberteten** [KLIKK HER](#) Side 9-12
- KiNS v2.0** [KLIKK HER](#) Side 13-15
- Nye venner** [KLIKK HER](#) Side 16-17
- Årene frem til 2019** [KLIKK HER](#) Side 18-22
- KiNS v3.0** [KLIKK HER](#) Side 23-24
- Hilsener** [KLIKK HER](#) Side 25
- Vektøykassen** [KLIKK HER](#) Side 26
- På fallrepet** [KLIKK HER](#) Side 27
- KiNS - til evigheten og forbi** . [KLIKK HER](#) Side 28

INTER
AKTIV

KiNS blir født

– registrert på Lillehammer 15. oktober 2003

...og Kina sender sin første astronaut ut i rommet...

Bortsett fra tre felles bokstaver er det neppe noen sammenheng mellom hendelsene som skjedde den 15. oktober 2003. Men mens den kinesiske astronauten Yang Liwei landet trygt etter 22 timer, hadde Foreningen kommunal informasjonssikkerhet (KiNS) bare så vidt begynt sin reise.

Onsdag 15. oktober 2003 kl 18:45 til 19:15 (liten tid til høy stettføring der i huset) samlet to kvinner og 13 menn seg rundt et møtebord på Radisson SAS Hotell på Lillehammer.

Disse var:

Jan Erik Østvang – Gjøvik kommune
Liv Elin Skotmyr – Jevnaker kommune
Bjørn Bakken – Navigator AS
Hilmar Skår – Ringsaker kommune
Per Arstein – Foreningen Geolok
Eldar Særeøy – Foreningen Geolok
Lars Bredesen – Nettverkspartner AS
Svein E. Pettersen – Bluelight
Liv Inger Nerhagen – Stor-Elvdal kommune
Terje Jensen – Moss kommune
Tor E. Christensen – Cumulus IT AS
Stein Fotland – Bergen kommune
Leif A. Isaksen – Hamar kommune
Petter Kolstad – Oppland fylkeskommune
Narvin Tangen – Senter for IT-Samhandling (var også sekretariat for KiNS de første årene).

Kommunal/fylkeskommunal deltakelse bikket altså så vidt halvparten av de fremmøtte – men dette skulle bedre seg betraktelig etter hvert. ●●●

Det første styret

Ekstraordinær generalforsamling 15. oktober valgte følgende styre.

Styret:

Jan Erik Østvang
styreleder, Gjøvik kommune

Hilmar Skår
Ringsaker kommune

Petter Kolstad
Oppland fylkeskommune

Eldar Sæterøy
Foreningen Geolok

Svein E. Pettersen
Bluelight

Varamedlemmer:

Dag Gjærum
Larvik kommune,
til januar 2004

Terje Jensen
Moss kommune

Stein Fotland
Bergen kommune

Per Arstein
Foreningen Geolok

Rugebyen Gjøvik

– unnfangelsen en gang i januar 2003

Mjøsbyregionen hadde markert seg de første årene på 2000-tallet innenfor informasjonssikkerhet, ikke minst takket være at sikkerhetsdirektør i Telenor, Jan Erik Svensson og hans team til tider holdt til på Lillehammer. Han så utfordringene med å få nok kompetanse til egen bedrift (og landet for øvrig).

AKADEMIA VED MJØSA

Høgskolen i Gjøvik (HiG) hadde lenge slitt med å få et mestergradstudium til høgskolen, og da Svensson foreslo informasjonssikkerhet, svarte rektor Jørn Wroldsen: «Det må vi få til!». De forsøkte å få med seg storebrødrene i Trondheim (NTNU) og Oslo (UiO) uten å lykkes. Men i Stockholm, ved Kongliga Tekniska Högskolan (KTH) hadde de allerede etablert et slikt studium og der tok det KTH-ektoren tjuv minutter å signere samarbeidsavtalen som rektor Wroldsen og Telenors Svein E Pettersen hadde med seg i kofferten (korte beslutningsveier i de dager). Derfor fikk da også masterstudentene fra HiG sine betyg fra KTH de første årene.

Professor Einar Snekkenes fra UiO ble den første heltids professoren på studiet. Professor Louise Ingström ved KTH ble med i deltidsstilling, i tillegg til topp sikkerhetsfolk fra samarbeidspartnerne i utviklingsklyngen (en gruppe

– Personvernet kan vi beholde – om vi vil

LILLEHAMMER: – Vi kan beholde personvernet i framtida om vi vil – men jeg er ikke så sikker på at vi vil, konkluderte Datatilsynets direktør Georg Apenes da han åpnet konferansen om informasjonssikkerhet. Datatilsynets direktør Georg Apenes velger å beholde troen på at personvernet har en mulighet til å overleve også i framtida, men er noe pessimistisk når det gjelder vår lyst til å stå på for å beholde det. – Jeg opplever en stadig sjeldnere vilje til å belyse personvernsspørsmål. Det kommer med smått tiltak som i og for seg er gode, men virkningene de kan få droffes ikke. Her forsømmer både politikere og embetsverk seg. Det er lenge siden jeg har en god personverndebatt hos våre politikere, sa Apenes, og understreket at sløyheten er farlig. I sin innledning på konferansen beskrev han hvordan vi skritt for skritt kommer nærmere et samfunn hvor vi i stadig større grad legger igjen spor, kontrolleres, og hvor opplysninger om hver enkelt av oss samles, lagres og kan brukes ikke bare til det formål de ble innhøstet for. **Private sære** – Det er ikke så farlig, mener vi, for den som ikke har noe å skjule har heller ikke noe å frykte. Så les mine brev, og bør hva jeg sier i telefonen, ta bilder av meg der jeg ferdes, for min samvittighet er ren. Men når vi går på badet, hvor vi vel ikke akkurat er mest opptatt av å drive med saker som truer nasjonens interesser, da låser vi døren og tenker for vinduene. Vi godtar kammerovervåking på offentlige steder for å forebygge vold. Men mesteparten av den volden som utøves skjer i hjemmet. Da burde vi jo ha kamera der, men det sier vi naturligvis nei og etter nei til. Vi har en privat sære. Spørsmålet er om vi er villige til å beholde den og gi den enkelte borgere kontroll med bruken av opplysninger om dem, understreket han. **DNA-registret** Apenes sa klart nei til et nasjonalt DNA-registret. – Det potensielle som ligger i et slikt register frykter jeg. Kjøkt-å-ha-ideologien er meget farlig i denne sammenheng, advart han. Han var ikke så redd for at «Størebrøder» ser deg. – Jeg er mer redd for det samfunnet som Aldous Huxley beskriver i sin bok om den vidunderlige nye verden hvor samfunnet er fullkomment, hvor alle er lykkelige og helt har misst evnen til å lide, og hvor, en dose

LEDER: Jan Erik Østvang er leder av interimstyret for Foreningens Kommunal Informasjonssikkerhet.

– Informasjon blir viktigere

LILLEHAMMER: For et halvt år siden ble Foreningens Kommunal Informasjonssikkerhet stiftet. Foreningens resultat av et initiativ av private og offentlige krefter i Gjøvik.

– Informasjonssikkerhet handler om å gi riktig informasjon til riktig tid, å ha informasjon tilgjengelig, er ikke viktig som å skjerm informasjon, sier leder av Foreningens Kommunal Informasjonssikkerhet, Jan Erik Østvang, til daglig IT-leder i Gjøvik kommune. Foreningen ble stiftet våren

Åpenhet eventyrer ikke sikkerheten

Stor konferanse om kommunal informasjon

LILLEHAMMER: I Eidskog kommune leter en ikke etter en grunn for å holde opplysninger vekk fra innbyggerne, men spør seg om hvorfor en ikke skal kunne gå ut med dem. I utgangspunktet skal all kommunale saker ut til innbyggerne.

DAG HANSEN: – Vårt mål er å gi innbyggerne kommunal informasjon for de spør etter den. Vi er mer opptatt av å spørre om hvorfor vi ikke skal gå ut med informasjon enn hvilken grunn vi kan finne for å beholde den hemmelig. Det er mulig med åpenhet uten at det går ut over informasjonssikkerheten så lenge organisasjonen bak informasjonen vet og har forståelse for hvordan den skal behandles. Det skal finnes et sikkerhetssystem og den enkelte medarbeider må lære

Slik så Oppland Arbeiderblad ut 20. oktober 2003. Tre saker om informasjonssikkerhet og personvern på side 12.

bestående av folk fra bl. a. Telenor, DnB, Oppland fylkeskommune, PWC, Sparebanken Hedmark, IBAS og Norsk Tipping).

«Det var et kobbelt med halvstuderte røvere som dannet det første kullet», forteller Tore Larsen Orderløkken – som var en av dem. Både Svein E Pettersen og Tore L Orderløkken ble – som vi skal se nedenfor – sentrale skikkelser i dannelsen av KiNS, og at det ikke var tilfeldig at krybben sto i Gjøvik har vi nå vist. >>>

Formål og virksomhet

Foreningen skal bidra til økt informasjonssikkerhet i kommuner og fylkeskommuner. Dette skal skje gjennom samhandling med aktuelle fagmiljøer, etablering av arenaer for kompetanseheving og utvikling av standarder. Informasjonssikkerhet defineres som: Tiltak for at informasjon har den nødvendige beskyttelse for å oppnå tilgjengelighet, integritet (korrekthet) og konfidensialitet ut fra informasjonens verdi. Dette er et område som naturlig omfatter informasjonshåndtering, personell-sikkerhet og IKT sikkerhet.

>>> Hvorfor bruker vi de første sidene på Gjøvik? Fordi det hjelper oss å forstå hvordan det går an å starte en medlemsstyrt ikke-komersiell forening fra intet, og etterpå klare å drive den i vanskelige år fremover. Så fra dagen da KiNS-svangerskapet ble bekreftet (nøyaktig dato 3. april 2003 ifølge Brønnøysundregistrene) til den første generalforsamlingen i oktober, foregikk det mye forberedelser og mange avklaringer.

EKS-RÅDMANN STO FOR STARTEN

Kari Blegen, rådmann i Gjøvik kommune

Kari Blegen (1942-2010) var rådmann i Gjøvik kommune i ti år fra 1990, før hun ble med i miljøet rundt Gjøvik Kunnskapspark (GKP) og Blue-light. Jan Erik Østvang var IT-sjef i Gjøvik kommune. De holdt kontakten også etter at Blegen sluttet, og i begynnelsen av 2003 kom samtalen inn på HiG og at de hadde fått masterstudiet i informasjonssikkerhet. Det var nok dette som gjorde at Blegen – på et mandagsmøte i GKP utbrøt: Vi må gjøre noe med kommunene! Og mens kommundefolk tenkte data-sikkerhet og Personopplysningsloven, tenkte nok næringslivet «markedssegmenter».

Trekantforholdet mellom academia, næringsliv og det offentlige har vist

seg nyttig og formålstjenlig for KiNS i alle år siden.

Det er lite dokumentasjon fra de ni månedene det tok fra unnfangelsen i januar til fødselen i oktober. Et referat fra et møte i (interim) styret 24. juni 2003 forteller likevel noe. Når dette styret konstitueres, velges nestleder og kasserer. Dette må leses slik at Jan Erik Østvang allerede da har blitt pekt på som styreleder frem til første generalforsamling, antakeligvis av GKP/Blue-light, noe som også bekreftes av andre kilder.

SITS

I tillegg ser vi at Narvin Tangen er oppført som sekretær. Tangen var da daglig leder i Lillehammer-firmaet SitS (Senter for IT-samhandling), og styret gjorde avtale med firmaet allerede i første styremøte om sekretariat,

Foreningen "Kommunal informasjonssikkerhet" (KiNS) ble startet etter initiativ fra Blue-light våren 2003. KiNS har som mål å bli den nasjonale arenaen for spørsmål rundt informasjonssikkerhet i kommunal sektor.

Kilde: Østlandsforsnings Blue-light-rapport

administrasjon, og, ja, i praksis; den daglige driften av foreningen. Narvin jobbet mye med å få kommunemedlemmer til den nye foreningen. Men å komme til kommuner med slunken kasse og presentere en forening som ikke eksisterer på papiret, er tungt og

vanskelig, spesielt hvis det er festet en prislapp ved. Narvin og flere andre tok nok noen hundretalls telefoner, men mot slutten av året var det bare 23 kommuner som hadde blitt medlemmer i tillegg til 6 mindre bedrifter.

GODE KREFTER

Noen gode krefter ville at dette skulle lykkes. Stein E Pettersen i Blue-light sier: «Vi hadde vel egentlig to spor i den tiden:

Jan Erik Østvang

Mastergrad i informasjonssikkerhet på HiG og etablering av en forening som samlet informasjonssikkerhetskompetansen i kommunene!» Med slike krefter i ryggen var nykomlingen KiNS i stand til å arrangere sin første konferanse for informasjonssikkerhet og personvern for kommunene med imponerende liste over talere: Fylkesmann Kristin Hille Valla, direktør Georg Apenes og M.Sc Sofie Nystrøm (SiS). Fra academia og næringsliv stilte UiO, GKP, Økokrim, KITH, Posten, HiG, Danske Bank og Norsk Tipping. I tillegg var det innlegg fra dyktige folk fra kommunene Eidskog, Lillesand og Ringsaker. Konferansene skal vi komme tilbake til senere, men allerede i neste kapittel skal vi se at det slett ikke kommer gratis å starte en forening med et slikt ambisjonsnivå som KiNS hadde. ●●●

Tunge tak, men liv laga

– fra 2004 til 2008

Regnskapet for 2003 var muligens oppsiktsvekkende, men kom nok ikke overraskende på styret. De hadde allerede fått signaler om at foreningen gikk ut av året med underskudd, og tross styrets innsparingstiltak mot slutten av året ble underskuddet nærmere en halv million kroner. Konferansen i oktober 2003 må nok bære hovedansvaret for sprekken, med nærmere 350.000 i minus, 250.000 mer enn budsjettet. Færre kommunemedlemmer og mindre offentlig tilskudd enn forventet fyller ut resten av bildet.

Signaler (ikke revisjonsrapport) fra revisor i februar 2004, levner ingen tvil (se faktaboks under) og spesielt den siste setningen har ingen styre-medlemmer lyst til å se.

Det var SitS som har mest utestående hos KiNS, men også deler av hotellregningen fra konferansen stod udekket. Med så klare signaler til styret, var det bare én formel å ta i bruk hvis foreningen skulle kunne drive videre: Øke inntektene og redusere utgiftene.

«Minifom»

Bankfolk vi har snakket med sier at i en situasjon hvor en kunde ikke har noen form for aktiva som kan brukes som sikkerhet, vil banken ha to valg: Begjære konkurs og evt gjøre styret personlig ansvarlig for gjeld, eller de kan gi kunden en kreditt for å «komme over humpen». DnB valgte øyensynlig det siste, med klare signaler til styret om styring.

Kilde Østlandsforskings Bluelight-rapport

FAKTA

Årsregnskapet for KiNS 2003

Årsregnskapet for Foreningen Kommunal Informasjonssikkerhet viser et underskudd på kr 481.590. Foreningen har dermed en negativ egenkapital på tilsvarende beløp; kr 481.590. Ovenstående indikerer at foreningen har svært dårlig likviditet, og at foreningens økonomi er alvorlig. Foreningens styre må fortløpende vurdere den økonomiske situasjonen, og sette i verk tiltak for å snu den negative utvikling. Mye tyder her på at man driver for kreditorenes midler.

Svein Tore Nordgård, Revisorsenteret

BANKEN PÅ KiNS' SIDE – MED «MINIFOM»

For å få et pusterom, ble det inngått en avtale med DnB om en kassakreditt på kr 300.000 fra juni 2004. Et lån for å betjene negative resultater, løser som kjent ingen ting hvis det ikke følges opp med tiltak.

Nå ble alle kluter satt inn på å øke medlemsmassen, og i årsrapporten for 2004 kan vi lese at antall medlemskommuner var steget fra 23 til 56, og tallet på medlemsbedrifter fra 6 til 17.

Svein Eivind Pettersen, dengang leder av Gjøvik Kunnskapspark.

OPPSUMMERING FØRSTE LEVEÅR

1. Gjøvik/Lillehammer-aksen med næringsliv, academia og flere norske kommuner tente samtidig på idéen om et nasjonalt kommunalt forum innenfor informasjonssikkerhet og personvern. Her må vi nevne Svein Pettersen som leder av Gjøvik Kunnskapspark). Uten ham og hans nettverk, hadde ikke KiNS blitt født.

2. Dyktige folk fikk ansvar for opprettelse av Foreningen kommunal informasjonssikkerhet (KiNS). Folk som kunne «foreningsjuss» (vedtekter, dokumentasjon, sekretariat, økonomisk rapportering osv) fikk det praktiske så vel som det formelle på plass. Her må spesielt nevnes Narvin Tangen i SitS i tillegg til styrets leder, Jan-Erik Østvang fra Gjøvik kommune.

3. Samarbeidspartnere ville foreningen vel. Fødselshjelperne ble med andre ord med videre i >>>

>>> flere år med frie bidrag på kurs og konferanser, deltakelse i styret og ellers praktisk tilretteleggelse. Her nevner vi Telenor, Bluelight, Ergo Ephorma, Geolok, Nettverkspartner AS, Thales samt Statens nærings- og distriktsutviklingsfond (SND)

4. Sist – men ikke minst – stilte Datatilsynet med direktør Georg Apenes allerede på den første KiNS-konferansen i oktober 2003. Dette gav foreningen den nødvendige legitimiteten langt inn i kommunenes sentraladministrasjoner allerede fra starten av, og dette har fortsatt i alle år siden. Allerede i de første vedtektene har Datatilsynet en unik rolle – i § 7.1 står det: «Datatilsynet har rett til å være tilstede med observatørstatus». ●●●

Medlemsutvikling i KiNS fra 2003-2023

* Bedriftsmedlemmer ble overført til Bluelight 2007

** Innføring av GDPR i Norge

*** kommunesammenslåing i Norge 2019

Det sosiale programmet på KiNS-konferansene er et viktig element for å bygge nettverk. I 2009 var det Drammens store sønn Jonas Fjeld som underholdt på Aas Bryggeri på den første i rekken av fire konferanser i Drammen.

KiNS lærer å stå

– og å gå

I det første valgte styret ser vi allerede navn som skal bli KiNS-bautaer. Jan-Erik Østvang (Gjøvik kommune) er leder fra dag én, også i interimfasen, og helt til 2007. Også Stein Fotland, sikkerhetskoordinator i Bergen kommune, dukker tidlig opp som varamedlem til styret allerede på første (ekstraordinære) generalforsamling i oktober 2003. Disse to bautaene tok de tyngste takene i KiNS barndom og ungdomsår og langt inn i voksenlivet (Stein helt frem til 2016).

STYRET – SAMMENSETNING OG ARBEID

Ser vi på styresammensetningen frem til 2008 er kommuner og næringsliv fordelt med hhv. 3 og 2 styremedlemmer. Fra 2008 er styret sammensatt av representanter bare fra kommuner og fylkeskommuner. Dette gjelder fortsatt i jubileumsåret 2023, dog med en presisering i vedtektene i 2009 om at styremedlemmene «skal ha bakgrunn fra arbeid med informasjonssikkerhet i kommune eller fylkeskommune.»

Kåre Willoch på KiNS-konferansen på Lillehammer i 2004.

Med det tilsynelatende katastrofale økonomiske resultatet fra 2003, gjøv styret og administrasjon på med krum hals for å få skuta på rett kjø. «Katastrofalt» er vel også et sterkt ord for regnskapet til en landsomfattende forening som starter opp uten egenkapital og ender opp med et underskudd på en halv million kroner første driftsår. De hadde arrangert en stor konferanse med godt over 100 deltakere – noe som aldri var gjort for Kommune-Norge tidligere.

FRA ET STORT MINUS TIL ET LITE PLUSS

Allerede etter første hele driftsår (2004) var driftsøkonomien i balanse (overskudd kr 535), antall medlemmer var mer enn fordoblet (56 kommuner og 17 bedrifter) og aktiviteten inneholder også medlemskurs i tillegg til KiNS-konferansen. KiNS hadde lært å både stå og gå. ●●●

Puberteten

– tegn til opprør og løsrivelse

Perioden 2004 til 2007 er vel å regne som ungdomstiden til foreningen KiNS. De bor fremdeles «hjemme» i Mjøslandskapet og har gode støttespillere rundt seg. Bluelight nevnes svært ofte i «ungdomstiden» og i notatet «Verdiskapning 2010» skrevet av Lene Nyhus og Svein Bergum i Østlandsforskning slås det fast at «... : KiNS ble startet etter initiativ fra Bluelight, noe som bekreftes så tidlig som i KiNS interimsstyrets første styremøte 24. juni 2003 (se bilde under) og senere i vedtektene § 7.1 – riktignok da benevnt som «næringsklynge for informasjonssikkerhet».

Nettverket til Bluelight og Svein Pettersen var nok et viktig ankerfeste i denne perioden, men nå begynte også mange kommuner å få øynene opp for den litt uformelle nyskapningen som med korte beslutningsveier og åpne samarbeidsorganer klarte å utgjøre en forskjell for mange «ensomme» sikkerhetsfolk ute i kommunene. Bergen og Bærum var kanskje de kommunene som bød mest på seg selv og delte villig rutiner og erfaringer med sine kommunekolleger, og flere kom til.

Også kommersielle bedrifter så prospekter og prosjekter i samarbeidet med KiNS. De fikk møte nye og gamle kunder i uformelle og kanskje litt rustikke omgivelser – alle samlet

under ett tak, på konferanse eller på kurs. De fikk også kjøpe stand og slapp til tider til på talerstolen i «beste sendetid». Men ble det reklame i stedet for sak, ble det fort slått ned på, enten av ledelsen selv eller av deltakerne som en umiddelbar respons.

I perioden 2004 til og med 2006 økte medlemstallet fra 56 til 80 kommuner og fra 17 til 20 bedrifter; til totalt 100 medlemmer.

PUBERTETEN

Joda, KiNS hadde lært å stå og å gå, men likte seg nok sammen med gjengen – dvs. andre organisasjoner som til dels var kommersielle, dels offentlige, men også andre frivillige aktører var det moro å henge med. NorSIS (Norsk senter

for informasjonssikring) var en organisasjon som ble stiftet ett år før KiNS, under navnet SIS. Den ble startet i Trondheim som et treårig prøveprosjekt, i tråd med anbefalinger gitt av Sårbarhetsutvalget, ledet av Kåre Willoch. I 2006 ble SIS reetablert og fikk samtidig navnet NorSIS, de flyttet fra Trondheim (SINTEF/ Uninett/ NTNU) til Gjøvik. Samtidig ble NorCERT etablert under NSM, som også er en av KiNS nære samarbeidspartnere. (Dagens sjef i NSM, Sofie Nystrøm holdt foredraget «Trusselbildet» på den første KiNS-konferansen i 2003!).

Svein Pettersen som vi har nevnt tidligere i forbindelse med Bluelight, var også sentral i etableringen av NorSIS på Gjøvik, og hva var vel da mer naturlig enn at KiNS-konferansen fikk nytt navn og tre arrangører: Bluelight, NorSIS og KiNS. Derfor ble altså KiNS-konferansen 2007 markedsført under navnet *sikker.info* (et domene som NorSIS fremdeles har rettigheter til). Noe som kanskje ikke alle var like glade for, var at konferansen flyttet over fylkesgrensen fra Lillehammer til Hamar, men dette er ikke dokumentert...

ENDRINGER I STYRESTRUKTUR

Allerede i 2005 signaliserte foreningen GEOLOK at de ikke fant >>>

Når først KiNS-konferansen skulle flyttes ut av Mjøsregionen, hva var mer naturlig enn å ta den med til den nye styrelederens hjemby? Bildet er tatt fra Fløyen på vei ned til konferansehotellet grytidlig torsdag 25. september 2008.

»»» det naturlig å sitte i KiNS-styret lenger, blant annet fordi KS samlet alle sine IT-faggrupper i et eget forum. (GEOLOK ble lagt ned i 2009 i følge Brønnøysundregistrene).

Som erstatning vedtok styret å tilby KS IKT-forum fast sete i KiNS-styret (styresak 59/2005). Invitasjonen ble vedtatt sendt, men ved generalforsamlingen i 2005 er det ikke spor av KS blant styremedlemmene, derimot var fire av fem styremedlemmer fra kommuner/ fylkeskommuner, mot tre i 2005. Den eneste «utenforstående» organisasjonen i styret nå er faren sjøl, Bluelight.

Styret behandler samarbeidstanker i 2007

På styremøtet (telefon) hvor saken til generalforsamling 2007 ble forbehandlet (27.2.2007) deltok det ti «edsvorne» menn som hadde betydd og delvis skulle bety mye for KiNS i fremtiden: Jan Erik Østvang, Ivar Otto Vold, Ketil Øiri, Morten Schjelderup, Tore Larsen Orderløkken, Terje Jensen, Stein Fotland, Oddvar Haugland, Svein Erik Wilthil/ KS og Ove Skåra/ Datatilsynet.

FAKTA

KiNS VIL BESTEMME

Alle ungdommer har litt opprørs-trang i seg, så også KiNS. Det er murring hos noen kommune-medlemmer: «Hva får vi igjen for kontingenten?», spør noen. Også hos de kommunale styremedlemmene er det rådende synspunktet at medlemmene må få noe tilbake for kontingenten de betaler. Det er

svak nedgang i medlemsmassen (fra 80 kommuner i 2006 til 75 i 2008), når det helst skulle vært økning.

Sekretariatet var allerede flyttet fra SitS på Lillehammer til (Nor) SIS på Gjøvik og styreleder Jan Erik Østvang gikk inn i en ny rolle som daglig leder for KiNS, men ansatt i NorSIS. Dette umuliggjorde naturligvis at han kunne fortsette som styreleder, men han fortsatte som daglig leder, utleid fra NorSIS. Samtidig hadde Tore Larsen Orderløkken fra NorSIS tatt sete i styret fra 2007, sammen med Bluelight, som fortsatt hadde vedtektsfestet plass.

NY SKIPPER PÅ BRUA

Stein Fotland, som hadde hatt plass i styret helt fra starten, overtok nå styrelederrollen. Han skriver følgende i et udatert notat til styrets kommunemedlemmer:

«KiNS er usynlig ut mot medlemsmassen. Det kan føre til at vi får mange utmeldinger ved neste fakturering av kontingent. KiNS-konferansen var en mulighet for kommunene til å samles for å utveksle erfaringer og samarbeide om felles løsninger. Sikker.info har et annet fokus og KiNS er usynlig også der. KiNS-konferansen var innarbeidet, men eksisterer ikke lenger. Vi har mistet et kontaktpunkt mot kommunene.»

Dette er dramatisk, og konklusjonen han trekker lenger ut i notatet står ikke tilbake i dramatik: Konklusjonen blir at KiNS må frigjøre seg fra etablerte kontakter og samar-

beidsparter for å tilby flere og bedre tjenester til medlemskommunene. KiNS må tilby tjenester som er direkte «matnyttig» for kommuner som er i startfasen i arbeidet med informasjonssikkerhet. KiNS må samarbeide med organisasjoner og foreninger som er direkte rettet mot kommuner.

«...NORSIS SIN FAGGRUPPE MOT OFFENTLIG SEKTOR»

I realiteten var KiNS slik Fotland beskriver det i sitt notat fra 2007: «Våren 2006 ... endret til å være en del av NorSIS sin faggruppe mot offentlig sektor».

Notatet forble muligens holdt innom kretsen av styrets kommune-medlemmer og varamedlemmer. Men i et møte november 2007 sa styret fra at de ikke lenger ønsket samarbeidet med NorSIS slik det var skissert i saksforberedelsene til generalforsamlingen i 2007. De ønsket å stå på egne ben fra 1.1.2008. Både styreleder i KiNS Stein Fotland og adm.dir. i NorSIS, Tore Larsen Orderløkken medgir i samtale med oss at det var rimelig høy temperatur og mye følelser i dette møtet. Men verken NorSIS- eller KiNS-folk vil i ettertid si at det ble uheldredelige sår av bruddet. Kanskje vi kan kalle det en «fornuftsskilsmiss»...

I tiden før og etter bruddet, vurderte KiNS andre samarbeidspartnere, bl a. KS. Der var det et problem at Bluelight var en kommersiell aktør som »»»

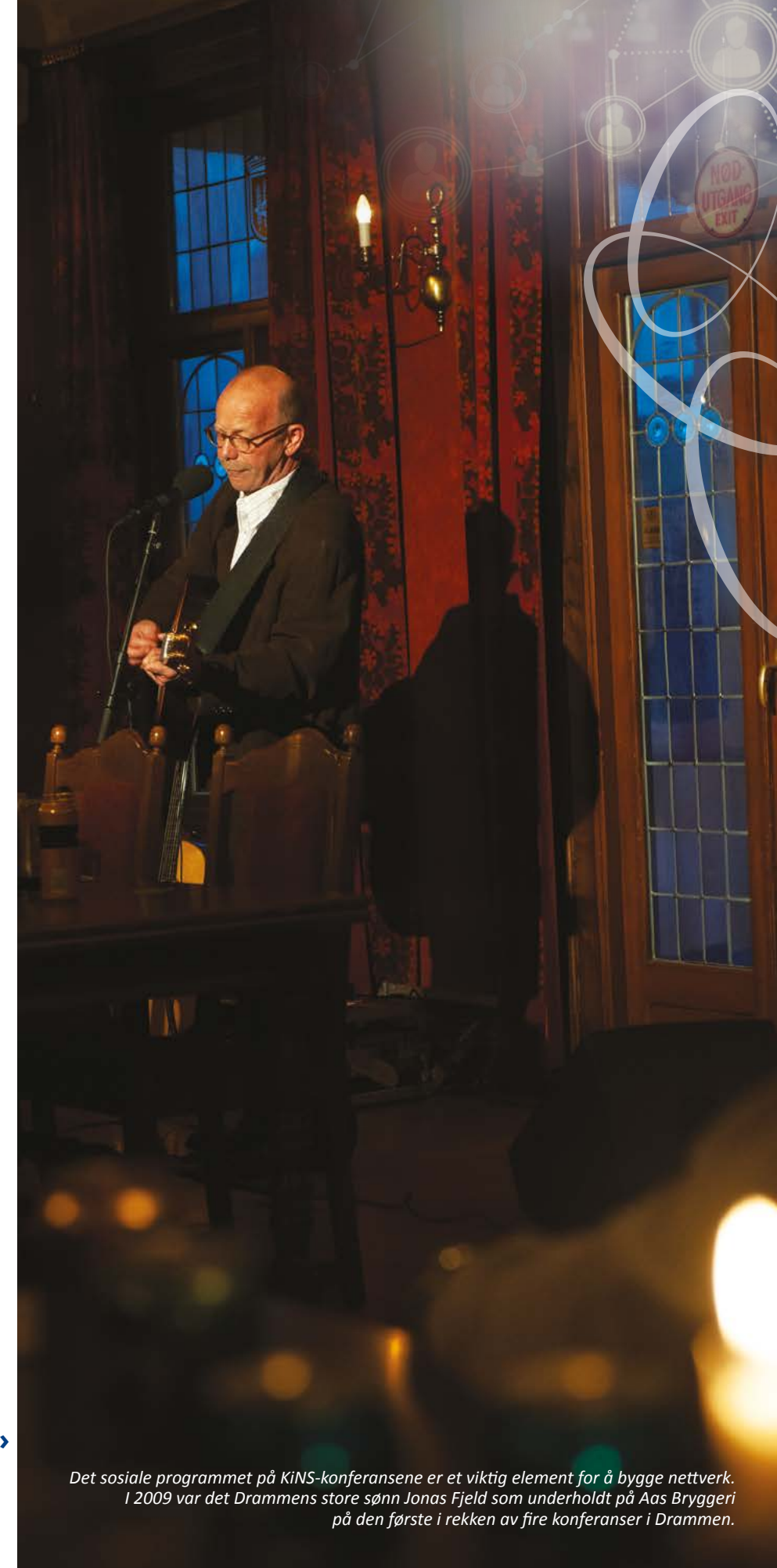
»»» vanskeliggjorde formalisert og tett samarbeid mellom KS og KiNS. Styreleder/daglig leder Jan Erik Østvang skrev dette i forberedelsene til generalforsamlingen 2007 (vi sakser pkt 4):

«Utfordring 4: Samarbeide med KS og Bluelight:

KiNS og KS har et uttrykt ønske om å få til tettere samarbeide. En av hindringene for å få dette til er at KiNS har medlemmer med kommersielle interesser. Dagens situasjon gjør det mer naturlig at disse medlemmene blir ivarettatt av en annen organisasjon. Bluelight er nå blitt en egen medlemsorganisasjon, og det synes naturlig å utnytte det. Det er mulig å få til en avtale der bedrifts-medlemmer i KiNS kan få tilbud om å bli medlemmer i Bluelight og derved rendyrke KiNS som en medlemsforening for kommuner og fylkeskommuner. Dette vil gi bedre grunnlag for samarbeide med KS.» Igjen var altså KiNS og KS på vei inn i et forhold, men som også denne gangen munnet ut i noe som ser ut til å ende i selvstendige løp. Som elver i samme våtmarksområde; aldri helt sammen, men heller aldri helt adskilt. Og med respekt å melde: KS var og er den store elven, mens KiNS danner en av bekkelene som grener seg til og fra.

BEDRIFTENE OVER TIL BLUELIGHT

Bluelight, som nå altså var blitt en egen medlemsorganisasjon, gikk dermed ut av både styret og samarbeid. Med seg i «oppgjøret» fikk de »»»

Det sosiale programmet på KiNS-konferansene er et viktig element for å bygge nettverk. I 2009 var det Drammens store sønn Jonas Fjeld som underholdt på Aas Bryggeri på den første i rekken av fire konferanser i Drammen.

»»» bedriftsmedlemmene overført fra KiNS, og som vi ser i grafen over, rapporterer årsmeldingen fra 2007 null bedriftsmedlemmer i KiNS.

Dette gjorde vondt i økonomien, og med en medlemsmasse som bare omfattet hver sjettede kommune i landet, var fremtidsutsiktene for foreningen nokså dystre. Kassa-kreditten var ennå ikke sagt opp, selv om økonomien i perioden fra 2004-2007 hadde tillatt dette.

Det var altså en nokså skrappa ungdom som flyttet hjemmefra, men Fotland og hans styre hadde

en strategi for å komme seg opp av bølgedalen og fri fra avtalte økonomiske forpliktelser. Fra nå av var det dugnad, hånd til munn-økonomi og medlemspleie som gjaldt samtidig som de måtte se seg om etter nye partnere. Likevel er det noe resignert over fremtidsutsiktene når han i samme notat skriver: *”Med den dårlige økonomien som foreningen har gir det oss ikke mulighet for samarbeid med andre.”*

NY KiNS-KONFERANSE

Økonomien hindret likevel ikke KiNS i å reetablere KiNS-konferansen som navn og funksjon. SecVest

skulle arrangere konferanse i Bergen i september 2008. Kommuner hadde vist interesse for slike arrangementer og mange kjente også til HackCon og initiativ-taker Suhail Mushtaq (nå fagsjef i KS-avdeling FID (Forskning, innovasjon og digitalisering). Nå slo de sine pjalter sammen og arrangerte konferanse sammen, men hver for seg. (Tirsdag 23. september og onsdag til kl 12: SecVest. Deretter: Onsdag kl 13 t.o.m torsdag – KiNS-konferansen.)

Felles markedsføring, felles onsdag og mange felles deltakere. Felles markedsføring av hverandres arrangement mellom HackCon og KiNS-konferansen vedvarte i mange år, men noen flere felles arrangementer ble det ikke.

NYE ENDRINGER I VEDTEKTENE

Vedtektenes §1 ble også endret i perioden fra 2006 til 2009.

Endringen i 2006: §1 Foreningens sete skal være i Oppland fylke (tidligere Lillehammer) var vel ikke geografisk sett noe jordskjelv, men å flytte kontoret fra Lillehammer til Gjøvik er også en flytting – selv om Oppland er Oppland.

Endringen i 2009 er vel et tydeligere tegn i løsrivelsesprosessen: §1 KiNS skal ha lokalisering der styreleder har sin adresse, men dette kan fravikes dersom styret finner det praktisk. Når i tillegg valget i 2008 resulterte i et rent kommunalt/fylkeskommunalt KiNS-styre, kan vi konkludere – KiNS hadde flyttet hjemmefra. ●●●

KiNS v2.0

– medlemsstyrt og dugnadsdrevet

Mange organisasjoner med frivillighet som basis, preges ofte av styrelederen. KiNS er ikke noe unntak. Jan Erik Østvang var en dyktig leder som benyttet gode nettverk og profesjonelle krefter rundt seg til å skape en landsomfattende organisasjon, med det formelle i

Stein Fotland, dyktig konferansier gjennom mange sammenkomster, her på Union Scene i Drammen 2011.

orden helt fra dag én. Økonomien hadde – som i enhver «gründerbedrift» – gått opp og ned, det samme hadde medlemsmassen. Med tanke på utgangspunktet med null - null i kommune/bedriftsstatistikken og en foreløpig topp i 2006 på 80/20, så er dette en suksess-historie.

Mangeårig styremedlem både i KS IKT-forum og KiNS, Marianne Bjønnes fra Hamar satte versjonsnummer på KiNS og en gang i perioden 2006 til 2009 er det vel naturlig å sette versjonsskillet mellom KiNS v1.0 til 2.0. Foreningen skiftet styreleder, organisasjonens adresse, rendyrket medlemsprofilen og byttet ut betalt sekretariat med dugnad på flest mulig områder, unntatt økonomi.

Som vi ser på grafene mistet de altså alle bedriftsmedlemmene sine til Bluelight som følge av en avtale mellom de tidligere samarbeidspartnerne. I tillegg når KiNS et bunnpunkt i perioden på 75 kommunemedlemmer i 2008. Signalene fra kommunene er sterke: *Vi får for lite igjen for kontingenten vi betaler!*

MEDLEMMENE VENDER TILBAKE

Allerede i 2008 har KiNS fått nye (og noen gamle) bedriftsmedlemmer;

Stein Fotlands betydning

Den personen som har vært lengst i styret – uten konkurranse – er Tore Moss fra Bærum kommune. Han betegner Stein Fotlands rolle slik:

Jeg mener at Steins innsats var helt uvurderlig... Han gikk av med AFP for å bruke tida på KiNS, og han var svært aktiv med å ringe Datatilsynet og andre dag ut og dag inn. Stein var en svært beskjeden, hyggelig, real og utadvendt leder, og ikke minst en glimrende konferansier på konferanser. Uten Stein ville det ikke vært noe KiNS i dag.

Og siden Tore er så beskjeden på egne vegne, kan redaksjonen legge til for egen regning: Det er arven fra alt gratisarbeidet fra Stein, Oddvar og Tore som la grunnlaget for at KiNS v2.0 overlevde.

hele åtte bedrifter. Disse drar med seg flere i årene fremover, til hele 27 bedrifter som medlemmer i 2016. Næringslivet ser det igjen hensiktsmessig å møte sine kommunekunder i samlet flokk når de skal presentere sine sikkerhetsløsninger.

Kommunene begynner også å vende tilbake og i denne perioden mer enn fordobler KiNS medlemsmassen sin og krysser det magiske 200-tallet i 2016. Det er nesten halvparten av kommunene i landet! »»»

ØKONOMI

Grafen for økonomi (se nedenfor) er også interessant. Vi ser at KiNS øker sine inntekter i takt med medlemstallet. Samtidig ser vi at utgiftene følger med. Den lille grønne søylen som går litt over og litt under x-aksen gjennom hele perioden, viser at KiNS bruker stort sett alle penger de har på aktiviteter. Hvert år.

Hva gjør Datatilsynet?

Gjennom de 31 tilsynene hos kommunene i 2003 har Datatilsynet dannet seg et godt bilde av hvor skoen trykker i forhold til kommunenes behandling av personopplysninger. Datatilsynet vil derfor nå prioritere arbeidet med å få utarbeidet nytt veiledningsmaterieill om internkontroll og informasjonssikkerhet. I tillegg vil tilsynet bidra med foredragsholdere på kurs- og seminarer rettet mot kommunene. Datatilsynet har i den forbindelse tatt initiativ til et samarbeid med Kommunenes sentralforbund om blant annet å arrangere et seminar om personvern i kommunesektoren.

Som en følge av den økte oppmerksomheten omkring kommunenes behandling av personopplysninger har flere kommuner gått sammen og etablert Foreningen kommunal informasjonssikkerhet, (www.KiNS.no). Datatilsynet deltok på stiftelsesmøtet våren 2003, og var også bidragsyter på foreningens første konferanse om kommunal informasjonssikkerhet. Datatilsynet ser svært positivt på at noen aktive kommuner på denne måten har skapt en felles arena for de utfordringene kommunene står overfor når det gjelder å ivareta en god informasjonssikkerhet.

Utdrag fra Datatilsynets årsmelding 2003

En negativ saldo ved årsskiftet 2008-09 på 50.510 viste nok mer en presset likviditet enn en presset økonomi gjennom 2006-2009, så det var ikke noe konkursbo foreningen fikk med seg inn i v2.0. Når 106 medlemmer fra kommuner og næringsliv hadde betalt kontingentene sine i 2009, roet presset seg noe og styret tok mot til seg og sa opp kassakreditten. Fra nå av var mantraet «tæring etter næring».

DATATILSYNET – EN BAUTA GJENNOM 20 ÅR!

Er det noen som lurer på fellesnevneren gjennom alle årene KiNS har levd? Er det Stein Fotland? Nesten. Er det Oddvar Haugland og Tore Moss? Nesten. Er det Datatilsynet? Ja, det er Datatilsynet! De har alltid vært der, de har aldri sendt en regning til KiNS, de har alltid betalt sine egne reiser og de har smilt til KiNS sammenhengende i 7.356 dager og netter. Det første foredraget som ble holdt på den første KiNS-konferansen noensinne hadde denne tittelen «Kan vi holde oss med personvern i fremtiden?». Og hvem andre enn selveste Georg Apenes, Datatilsynets legendariske direktør gjennom 21(!) år kunne komme opp med en slik tittel? Et søk gjennom alle konferanseprogrammene siden 2003 til i dag gir 70 treff. Og det gjelder bare KiNS-konferansene. Utallige seminarer, kurs og Road-Show kommer i tillegg.

Hva er det som får et høytidelig, skremmende, kontrollerende statlig organ til å støtte en oppkomling

med noen ildsjeler fra kommuner rundt omkring i landet? Stille seg bak idéen om deling av kunnskap og erfaring på alle nivåer i landets kommuner? Risikere prestisje og troverdighet på en forening som kan være borte før den har lært å stå?

Spørsmålet er nok ikke *hva*, spørsmålet er *hvem*? Svaret er en mann ved navn Ove – Ove Skåra. Daværende kommunikasjonsdirektør i Datatilsynet med mot nok til å gi legitimitet til KiNS slik at han får overtalt selveste Georg Apenes til å holde «innvielsestalen» til KiNS. (Når det er sagt, han er muligens den eneste som har flere år i Datatilsynet enn Apenes hadde – Ove lukter på gullklokka i 2027 etter 25 års tjeneste i Datatilsynet!). Jan Erik Østvang sier det slik: «Jeg tror kanskje ikke det hadde vært noe KiNS i dag hvis det ikke hadde vært for Ove».

Andre navn skal nevnes fra mellomperioden: KiNS faste kontakt inn til Datatilsynet har vært – i tillegg til Ove – Renate Thoreid og Hallstein Husand. Sentrale skikkelser fra Datatilsynet den siste perioden har vært Veronica Jarnskjold Buer, Camilla Nervik og Janne Stang Dahl. Det er som nåværende direktør Line Coll skulle ha tyvttitt inn i manus til dette lille jubileumsheftet, når hun kaller åpningsforedraget sitt tjue år etter Georg Apenes for: «KiNS + Datatilsynet = Sant» Som hun skulle ha lest det; sirlig skjært inn i en trestamme utenfor Radisson SAS Hotell på Lillehammer.

»»»

Står dette treet egentlig på Lillehammer, eller er det noe Chatbot GBT eller Photoshop har ordna? Hmmm...

ROAD-SHOW MED GODE GAMLE VENNER

Vi har tidligere nevnt den litt såre skilsmissen mellom KiNS og NorSIS senhøstes 2007. Sårheten varte ikke lenge; allerede i 2009 var samarbeidet på plass igjen og i løpet av året var planene lagt for et gedigent «Road-Show» i 2010. Arrangør: KiNS, NorSIS og Datatilsynet. Fra NorSIS ble nå Peggy Sandbakken Heie introdusert for KiNS. Hun ble med videre i mange sammenhenger, også etter at hun overtok direktørjobben i NorSIS i 2016.

Opprinnelig var det planlagt å besøke syv byer i løpet av to uker. Anledningen var at Datatilsynet hadde utarbeidet en ny veileder for internkontroll, som passet som fot i hose for kommunene. Med seg på turen(e) hadde de også en ny utgave av KiNS-filmen – en film som var laget av Bærum kommune i 2006 og som de fikk KiNS-prisen for samme år.

I mars 2010 besøkte trekløveret byene Hamar, Drammen, Kristiansand, Bergen, Trondheim og Tromsø. Men da ble det mange som etterlyste besøk, og dermed måtte de ut på reise også i september, med besøk i Sarpsborg, Stavanger, Kristiansund og Bodø – i alt 10 byer. På disse møtene var det til sammen ca. 400 deltakere fra ca. 150 kommuner. Det at KiNS tok med seg andre gode fagfolk fra sikkerhetsmiljøet i Norge, at kursene var gratis

Betydninga av RoadShow 2010

«Eg meiner at dette roadshowet var ein happening som gjorde at KiNS tydeleg vart identifisert som kommunane sitt forum/møteplass innan informasjonstryggleik. Medlemskap i KiNS var nesten som å vere «godtatt» av Datatilsynet.»

Dengang styremedlem Oddvar Haugland (og siste setningen må nesten få stå for hans rekning :-)

I 2006 fikk Bærum kommune, her ved Tore Moss, KiNS-prisen for en sikkerhetsfilm de hadde laget og som KiNS fikk lov til å bruke fritt etterpå.

og at KiNS kom seg ut til medlemmene, ble veldig godt mottatt.

I perioden 2010 til 2012 økte antall kommunemedlemmer fra 106 til 140 (+33%)!

Også blant bedriftene kan vi se en viss økning, men ikke før i 2013 og utover. Bedriftenes kontingent var viktig for økonomien i KiNS, men også som utstillere og til en viss grad bidragsytere under konferanser og kurs. ●●●

Nye venner

– statlige instanser har mye å by på

DIREKTORATET FOR E-HELSE

Blant samarbeidspartnerne til KiNS har vi nevnt Datatilsynet, NorSIS og KS. Allerede i programmet for KiNS-konferansen 2003 fikk Helse sitt eget spor ledet av KITH-sjef Jacob Hygen. KiNS-programmet for 2011 avslører et nytt tema som skal følge oss videre helt til i dag, Norm for informasjonssikkerhet i helsesektoren (senere kalt for Normen). Den gang var det Norsk Helsenett som holdt foredraget, noe som ikke var unaturlig etter som rådmennene rundt omkring i Norge måtte signere på at kommunen oppfylte kravene i Normen før kommunen kunne koble seg til helsenettet (et tema allerede på 2005-konferansen).

Datatilsynet og Direktoratet for e-helse har fra høsten 2018 hatt fast observatørplass med talerett i

Trusselbildet

Lenge før Roar Thon entret talerstolen på Union Scene i Drammen 2010, fortalte hans nåværende sjef Sofie Nystrøm den første KiNS-konferansen i 2003 på Lillehammer om dagens trusselbilde. Samme foredragstitel hadde Tore Orderløkken fra NorSIS i 2009 og 2013, Roar Thon i 2012 og 2014.

Alle tok utgangspunkt i det som den gang het Rapport om sikkerhetstilstanden – en årlig vurdering av trusselbildet fra NSM.

KiNS-styret. Ove Skåra er allerede nevnt; fra e-Helse møter Aasta M Hetland, også en mangeårig venn av KiNS, et uvurderlig tilskudd til samtalene i styret og bidrag i kurs og konferanser. Begge får egen spalteplass litt lenger ute.

DIGITALISERINGS-DIREKTORATET

Digdir ble opprettet i 2020 hvor tidligere deler av Difi, deler av Brønnøysundregistrene og hele Altinn ble samlet under én paraply. I KiNS-sammenheng var Difi samarbeidspartner siden august 2014. Seksjonssjef Kjetil Korslien var med på NYPE Road Trip i 2017-18 og har siden den gang vært høyt skattet KiNS-kontakt i Digdir.

UTDANNINGS-DIREKTORATET

Udir er en av de nye samarbeidspartnerne til KiNS. Skjønt nye – Senter for IKT i utdanningen har vært med lenge og bidratt med foredrag på konferansene. Og det beste KiNS har fått fra Udir er den første fulltidsansatte leder i foreningens historie. Mer om dette senere.

NASJONAL SIKKERHETSMYNDIGHET (NSM)

I programmet for KiNS-konferansen 2010 dukker et navn og en organisasjon opp som skulle følge

oss i alle år videre: Roar Thon fra NSM. (Det var riktignok en deltaker fra NSM på 2004-konferansen, men vi kan ikke se at han hadde noe foredrag.) NSM var med på mange konferanser, Roar alene har bidratt på hele seks konferanser siden 2010 i tillegg til kurs og seminarer. En sann KiNS-venn! >>>

Nære samarbeidspartnere av KiNS

>>> Som et tjenlig verktøy tilbyr NSM kommuner og virksomheter NSMs grunnprinsipper for IKT-sikkerhet. Alle våre venner har verktøy som kommunene kan bruke. Du finner en full oversikt over disse i KiNS-verktøykasse som vi presenterer senere.

ANDRE KJÆRE VENNER

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB), Kommune-C-SIRT, Cloud Security Alliance (CSA), Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ) og Kripos er også høyt verdsatte samarbeidspartnere gjennom en årrekke. De bidrar med aktuelle temaer til hver eneste konferanse og i mange kurs og seminarer. ●●●

Årene frem til 2019

– ny sårbarhetsmelding og ny personvernforordning

I tillegg til kurs og seminarer gjennomførte KiNS uten stopp en stadig mer populær konferanse som nå vandret landet rundt år om annet:

NOEN KONFERANSER

2010 eValg

Innledningsforedragene på KiNS-konferansene har alltid vært høyaktuelle. E-valget, som ble planlagt for 2011, ble naturligvis tema på KiNS-konferansen i 2010. Kommunaldepartementet for-

Georg Apenes holdt sitt første KiNS-foredrag på KiNS-konferansen i 2003 og sitt siste i 2010. (Bildet er fra 2010-konferansen i Drammen).

klarte innledningsvis om fordelene ved e-valg og at de hadde vurdert risikoen som «akseptabel». Dette var professor Frank Aarebrot svært uenig i, og når vertskapsbyen Drammen stilte med ordføreren som forklarte hvorfor de hadde trukket seg fra prøveordningen, ble det en svært rocka debatt mellom de tre – for åpen scene.

2011 Bjørn Erik Thon

Den nye direktøren i Datatilsynet fikk æren av å åpne KiNS-konferansen i 2011 (og siden har han vært der). >>>

For noen er nok turen med Skoleskipet Sørlandet i 2013 den største sosiale opplevelsen på en KiNS-konferanse noensinne. Når Sørlandet spiller på lag med kveldssol og bølgeskulp, er det få ting som kan konkurrere.

Utvikling i konferansedeltakelse fra 2003 til 2023

- * sikker.info KiNS, NorSIS og Bluelight
- ** I samarbeid med SecVest og HackOn
- *** Påmeldte pr 12. mars 2020
- **** Påmeldte pr 1. mai 2023

>>> KiNS'erne var naturligvis nysgjerrig på den nye direktøren. Det viste seg fort at han ikke var en ny Apenes, men tillot seg dog å titte litt bakover før blikket ble vendt mot det nye folkeregisteret, datalagringsdirektivet og id-tyveri.

Bjørn Erik Thon var den viktigste støttespilleren for KiNS da viktige samarbeidsprosjekter skulle skisseres i årene fremover.

2012 Skyløsning for kommuner

Narvik kommune flørtet med Google og Moss flørtet med Microsoft. Begge ville ha skyløsninger og begge fikk det. Dette måtte naturligvis KiNS-konferansen 2012 dvele ved. Gudmund Hernes (med den selvuhøytydelige forkortelsen GudHer) provoserte med følgende undertittel til sitt foredrag om lovgivernes sendrekthet: de institusjonelle rammer blir hengende etter og kan derfor verken møte eller mestre teknologien som sprenger seg vei.

Narvik sin IT-sjef Per Jakobsen møter Microsofts Ole Tom Seierstad (også mangeårig KiNS-venn) og begge fikk bryne seg på Bjørn Erik Thon i en paneldebatt med det nokså pragmatiske, men definitivt provoserende utgangspunktet: *Skal vi følge lovens bokstav eller skal vi få jobben gjort?*

2013 Datalagringsdirektivet

Venstrelederen Trine Skei Grande hadde nok en provokativ tilnærming til Datalagringsdirektivet i innledningsforedraget på KiNS-konferansen 2013 i Kristiansand: «Så det er altså slik friheten dør - til stående applaus».

I den påfølgende paneldebatten møtte hun verken Politiet eller Forsvaret og fikk derfor ikke den motstanden hun hadde håpet på. Hun var nok antakeligvis blant frelste sjeler.

2014 Null CTRL

På KiNS-konferansen i 2014 viste Dagbladets gravejournalist Espen Sandli, gjennom konkrete eksempler hvordan uvitenhet og uforsiktighet rammer private, bedrifter og kritisk infrastruktur. Virkeligheten ble brakt skremmende nær.

Likevel kan det hende at konferansens sosiale arrangement er det som huskes best fra denne

konferansen. Da seilte 120 KiNS'ere «ud i den sørlandske smeigenatta» med skoleskipet Sørlandet mens de spyttet «rægeavfall» på sjøen (selv om EU nettopp hadde forbudt dette – spytte rekeavfall på sjøen altså).

NY SÅRBARHETSMELDING - LYSNEUTVALGET

Nok om konferansene i dette heftet. Lysneutvalget ble nedsatt av regjeringen den 20. juni 2014, og er ledet av professor Olav Lysne. Utvalget skal foreslå konkrete tiltak for å styrke beredskapen og redusere den digitale sårbarheten i samfunnet. Slik lød deler av mandatet til det nye «sårbarhetsutvalget». Det forrige utvalget ledet av Kåre Willoch ble nedsatt 15 år tidligere, og i en tid med et digitalt kappløp som ingen tidligere hadde sett, var 15 år ganske lang tid.

Mens utvalget arbeidet, sendte de KiNS en henvendelse om innspill vedrørende foreningens syn på tilstanden med henblikk på >>>

»» informasjonssikkerhet i norske kommuner og fylkeskommuner. KiNS-styret tok henvendelsen alvorlig og brukte en del ressurser på å sende et grundig svar, noe som blant annet vakte oppmerksomhet i Teknisk ukeblad.

Det skulle lønne seg å ta denne henvendelsen alvorlig. Da KiNS skulle designe programmet for årets Sikkerhetsmåned, ble det en turne til hele fem steder (Kristiansand, Hamar, Sandane, Narvik og Trondheim) i løpet av oktober 2016.

Professor Lysne var med på alle stedene; i tillegg bidro Datatilsynet, Senter for IKT i undervisningen, Difi, KS, NorSiS og Trondheim kommune. Til sammen nesten 200 deltakere på disse dagene – ny all time high for KiNS i sikkerhetsmåned.

PERSONVERN-FORORDNINGEN (GDPR)

«Personopplysningsloven består av nasjonale regler og EUs personvernforordning (også kalt GDPR - General Data Protection Regulation). Forordningen er et sett regler som gjelder for alle EU/EØS-land. Sammen med særlov-givning om personvern på enkelte områder, utgjør dette personvern-regelverket.»

Slik står det skrevet på Datatilsynets nettsider og når GDPR får et eget hovedkapittel i dette heftet er det fordi det ble et paradigmeskifte for alle i offentlig sektor, de fleste i næringslivet og også til dels innenfor den tredje sektor (kultur, NGO etc.) – så også for KiNS.

Det er altså en ny tidsregning (før/etter GDPR) for Europa. Og ikke bare for Europa; alle land som skulle interagere med land i Europa, måtte også forholde seg til de nye reglene. Dette falt nok tyngst for den massive klyngen av datafirmaer på USAs vestkyst; plutselig var det andre som dikterte spillereglene. Da KiNS' styreleder holdt et innlegg på verdens største messe for informasjonssikkerhet (RSA) i San Francisco og åpnet med ordene: «We come from Europe, but make no mistake – we come in peace», da brøt hele den store salen ut i latter.

Bjørn Erik Thon

Men det var det ingen latter å spore i Kommune-Norge. I 2016 var det i Norge registrert 312 personvernombud (PVO), av disse var det 62 kommunale og 3 fylkeskommunale ombud. Under 15% av kommunene hadde altså PVO, to år før alle skulle ha det! Her var det unektelig en jobb å gjøre. (I september 2018 var tallet 226 kommunale ombud).

KS OG KiNS FINNER SAMMEN, V1

To dyktige fagfolk i KS, Anne Mette Dørum og Line Richardsen i FID-avdelingen (forskning, innovasjon og digitalisering) tente på idéen om en landsomfattende dannelsesreise innen personvern hos felles medlemmer.

Kommuneansatte betaler hver måned enn noen kroner til et organisasjonsutviklingsfond (OU-midler). Her søkte FID på vegne av prosjektet om betydelige midler for å gjennomføre en Norge Rundtur hvor GDPR var tema, og fikk det!

ARBEIDSUTVALG

Men det hastet. Prosjekt ble etablert, styringsgruppe og arbeidsutvalg ble oppnevnt og møtene ble mange. De største avdelingene i en kommune – de med flest behandlinger av personopplysninger på alle nivå – er skolesektoren og helse- og sosialsektoren. Derfor måtte vi ha med oss landets beste eksperter herfra. Det fikk vi løfter om fra Direktoratet for e-helse og Senter for IKT i utdanningen.

Kommunenes toppadministrasjon – i tillegg til kontrollutvalgene – måtte ha grundig kunnskap om opprinnelige krav og oppfølging av disse i den nye forordningen. Ingen liker å bli fortalt hva de skal gjøre – spesielt ikke hvis beskjeden kommer fra en by i Belgia på B. Slik var det også med mange ordførere og rådmenn rundt omkring i landet. Når de som stilte krav også kom med trusler om sanksjoner for de som ikke oppfylte kravene, var det »»»

»» mange som så rødt. Likevel, som en spiss tunge sa det: Hvis man skal male fanden på veggen ovenfor kommunetopper, er det smart å bruke grønnfarge (altså dollarens farge).

VIDERE RIGGING AV TRUPPEN

Med seg fikk KiNS også Difi, som hadde utviklet en smart modell for dilemmatruening de tilbød gratis for alle deltakere. Denne hjalp til med å røke ut problemstillinger, utfordringer, tiltak og løsninger. Det ble Kjetil Korslien som representerte Difi (og som samtidig oppnevnte seg selv som personlig trener for teamet som reiste rundt). Korslien er i skrivende stund fungerende avdelingsdirektør, digital strategi og samhandling.

Sist, men kanskje viktigst: Datatilsynet (DT) ble bedt om å bidra med betydelige ressurser. DT forvalter altså den nye forordningen og man skulle tro at de hadde nok å gjøre i perioden 2016 – 2019. Det hadde de nok også, og da KiNS henvendte seg til direktør Bjørn Erik Thon med bønn om å bli med KiNS med minst tre medarbeidere i to dager + reise til hvert av de ni stedene, da er dette nærmest som å be om et halvt årsverk fra en allerede hardt presset statlig organisasjon med ca 40 årsverk på lønnsmidlene. Når Thon etter grundig behandling i lederteamet i DT vender tommelen opp, er både finansiering, personalressurser og reiserute klarlagt. (Det er derfor vi lenger oppe kalte Bjørn Erik Thon «den viktigste støttespilleren for KiNS i prosjekt-

planlegging.) I planleggingsfasen er Kari Laumann og Stian Kringlebotn svært sentrale i tillegg til Hallstein Husand. De ble også med til flere av de ni arrangementsbyene.

Det er verdt å merke seg at alle samarbeidspartnerne i Nype-turnéen avga sine personressurser vederlagsfritt til prosjektet. Med forberedelser, reiser og etterarbeid ble dette et uvurderlig bidrag når Kommune-Norge skulle bli gode på personvern.

HVORDAN GIKK DET SÅ?

Vi sakser fra KiNS årsmelding for 2018: *For KiNS har dette styrt det meste av aktiviteten i hele 2018. Etter to NYPE-konferanser senhøstes 2017 (Tromsø og Oslo), fortsatte Road-Trip NYPE inn i 2018 med besøk på hele 7 nye steder: Bergen, Kristiansand, Stavanger, Trondheim, Bodø, Alta og Oslo*

KS har fått større aktivitet på sin e-læringsplattform etter at GDPR ble innført. KiNS-kursene dominerer de øverste plassene blant de mest brukte kurs hos kommunene. (Nesten bra at legemiddelhandtering er øverst.)

Mer enn 1.500 deltakere deltok på KiNS sin satsing på to-dagers kurs i GDPR. Vi hadde uvurderlig støtte fra Datatilsynet, Direktoratet for e-helse, Difi, KS og Utdanningsdirektoratet. Og forankringen hos rådmennene ble ivaretatt av 121 rådmenn på kursene, samt deltakelse på flere rådmannssamlinger.

Det er verdt å merke siste setning ovenfor. Samlet sett hadde KiNS-konferansene fra 2003 til 2018 samlet så vidt en håndfull rådmenn. Gjennom turnéen i 2017-18 møtte altså KiNS godt over 25% av landets rådmenn. Dette var en viktig forankring/forståelse for de som skulle jobbe videre med GDPR i disse kommunene.

KS OG KiNS FINNER SAMMEN, V2

Samarbeidet mellom KiNS og KS er ikke over med dette. »»»

»» I forlengelsen av GDPR-turnéen ble mangeårig kursansvarlig i KiNS, Tore Moss fra Bærum kommune, oppmerksom på et online-kurs som København kommune hadde utviklet. KiNS reiste ned, fikk det presentert, og ble frelst.

KiNS E-LÆRING

KiNS visste at KS hadde et program som het KS Læring og som tilbød kurs innen de fleste emner som kommunene måtte kunne noe om. Og hadde ikke KS kurs, så importerte de kurs til sin e-lærings-plattform fra kommuner som hadde lagd noe slikt. Her gjaldt erfaringsdeling som i KiNS.

Fordelen med GDPR var at reglene var de samme enten man bodde i Horten eller Haag, enn si Norge eller Danmark. Når så København hadde utviklet et åtte-modulers kurs som passet 100% som oppfølging til GDPR-turnéen, da spurte de KS-læring-sjefen Håkon Mæland Eriksen om dette kurset kunne legges på hans plattform. Det kunne det. Da var ikke veien lang for å søke nye OU-midler – og vi fikk ja for andre gang. Kostandene med oversettelse og tilrettelegging til norske forhold ble også denne gangen store. I prosjektgruppen var – i tillegg til KS og KiNS – Datatilsynet ved Ove Skåra og flere dyktige folk fra Bærum kommune: Siri Opheim, Anette Engum, Anna Bang og Siri Anne Bjørnbakken. Prosjektleder var Tore Moss. Også denne gang måtte kursene tilbys gratis til medlemskommune i KiNS, men siden KS finansierte store

del av prosjektet, ble det tilbudt til alle kommunene. Poenget med kursene var at den enkelte ansatte i en kommune kunne ta de modulene som var designet for dem. Så kunne kommuneledelsen – etter å ha vært gjennom sine moduler – også følge med på hvordan det sto til i organisasjonen for øvrig. Hvor mange som hadde tatt hvilke kurs – og hvor mange hadde bestått «eksamen». På denne måten kunne minst ett av kravene i GDPR utkvitteres.

KiNS-KURS

Gjennom 20 år har KiNS levert kurs til sine medlemmer. Noen ganger flere dagers, andre ganger to- eller tretrinns kurs og andre ganger en-dagers kurs i leid kurslokale eller ute hos medlemmene selv.

Terje Jensen var kursansvarlig frem til 2007. Da overtok Tore Moss jobben og har siden vært bautaen i KiNS på kunnskapsformidling. De mest brukte ekspertene var to-spannet Trond Sundby, Bærum kommune og Roy Allan Hansen, (fartstid både fra Sørums og Bærum kommuner). Disse har holdt utallige kurs på utallige steder og har scoret ekstremt høyt på evalueringer.

Trond Sundby trappet nok ned kursvirksomheten etter hvert, men så – i 2022 på KiNS-TECH på Hønefoss fikk Trond overrakt KiNS Hederspris av styreleder Torkjell Dahl. Denne prisen fikk han fordi han alltid er så villig til å dele av sin store kunnskap til alle som spør. Eller som det står på selve diplommet: For ditt engasjement for din utholdenhet og for at

du deler din enorme kunnskap med KiNS og hele kommune-Norge!

Noe som også ble lagt merke til, var når KiNS inviterte på et flerdays ISO 2700n-kurs til null kroner for sine medlemmer. Lars Neupart i Neupart AS hadde gjennom årene blitt en god KiNS-venn. Firmaet hans Danmark hadde utviklet et styringssystem for informasjonssikkerhet hvorpå KiNS fikk være med å teste ut medfølgende kurs til Neuparts kostpris (reise/opphold til Bergen). Der fikk vi svært dyktige foredragsholdere til et svært kvalifisert publikum. ●●●

KiNS-TECH

KiNS startet i 2018 en ny konferanse spesielt rettet mot teknologene i kommunene. KiNS-TECH er arrangert i byene Gjøvik, Drammen og Hønefoss (2 ganger). I 2020 gikk den, grunnet pandemien, digitalt. Høsten 2023 er Horten vertskapsby. For mange av de «tradisjonelle» KiNS'erne er dette årets høydepunkt.

KiNS-TECH har potensiale for mange flere deltakere, ikke minst vil nok mange IT-leverandører føle seg mest hjemme her.

Pre-KiNS

Et arrangement i arrangementet er PreKiNS blitt gjennom årene. De deltakerne som kommer én dag før selve KiNS-konferansen starter, får møte bedriftsmedlemmene fra podiet hvor de etter beste evne presenterer sine nye løsninger og ditto produkter.

KiNS stiller krav om faglig tilnærming til et tema, ikke ren tekstreklame, noe de fleste har lært seg å respektere.

FAKTA

KiNS v3.0

– faglig og administrativ profesjonalisering

OVERGANGEN FRA KiNS 2.0 TIL 3.0...

... skjedde nok samtidig med at Norge gikk over i «GDPR-driftsfase». Arbeidspresset krevde etter hvert fast personale, og når økonomien også tillot et slikt skritt, vedtok styret å sette i gang arbeidet for å rekruttere foreningens første ansatte, tolv år etter at de hadde bestemt at alt skulle utføres på dugnad.

I deler av perioden 2007-19 hadde riktignok et av styremedlemmene, Oddvar Haugland, vært på lønninglisten. Han fikk lønn tilsvarende 10% av full stilling for å styre økonomien til foreningen på en bestemt og ryddig måte. Han sendte alltid regnskap, budsjett og årsmelding til revisor Helge Kvingedal som godkjente regnskapet evt. etterspurte detaljer hvis noe var uklart. Dette var viktig for foreningens troverdighet overfor medlemmer og samarbeids-

partnere. Ordningen var egentlig bare en videreføring av lignende ordning fra dag én i foreningens historie og er naturligvis slik også i dag.

POST NYPE

Etter NYPE-turnéen i 2017-18 var medlemstallet steget fra 75 kommuner i 2008 (17% av kommunene) til 307 (71 %) i 2018. Selv etter kommunesammenslåingen i 2020 steg andelen til over 75%. Sagt med andre ord: Fire av fem norske kommuner og alle fylkeskommunene så det som tjenlig og være medlem av KiNS. Styret kjente det nok som en moralsk støtte og anerkjennelse når kommunal- og moderniseringsminister Monica Mæland i et møte om kommune C-SIRT på Lillehammer etter et innlegg om KiNS fra styreleder, utbrøt: Bare 75%?!? Alle kommuner bør jo være medlem av KiNS! I 2019 signaliserte et par gamle

ringrever, Oddvar Haugland (økonomiansvarlig) og Steinar Nørstebø (styreleder) at de ville tre tilbake. Dermed var det opp til nominasjonskomiteén å designe et nytt styre.

De fant frem det beste landet kunne by på og i 2023 består styret av: Styreleder Torkjell Dahl, IT-sjef Ringerike kommune (styreleder fra 2020) og nestleder Tore Moss, IT-rådgiver Bærum kommune (nestleder fra 2009).

Styremedlemmer: Knut J Eggen, avdelingsleder IKT Sarpsborg kommune, Anne Kristin Lindseth, avdelingsleder Jus og informasjonsforvaltning Agder fylkeskommune og Aaslaug Søreide, servicesjef Aukra kommune. Varamedlemmer: Annett Ranes, einingsleiar, heimete-nesta Surnadal kommune og Frida Eilertsen, personvernombud Alta kommune.

KiNS sine kontorlokaler i Eureka-bygget, til høyre i bildet, i Arendal.

DAGLIG LEDER

Styrets gjennomgang av økonomien høsten 2018 gjorde dem trygge på at de kunne ansette en daglig leder i 2019. Forespørselen i desember 2018 gikk til Harald Torbjørnsen, ansatt i Utdanningsdirektoratet og godt kjent med KiNS og med personvern og med informasjonssikkerhet. Samtaler ble innledet og partene kom til enighet. Torbjørnsen kunne begynne 1. mars 2019 – i 50% stilling. I løpet av noen måneder i arbeid var tryggheten etablert fra begge sider, og Torbjørnsen ble tilbudt full stilling, noe han aksepterte.

Senere har også Hanne Løkstad Vørner sluttet seg til i en deltidsstilling på den merkantile siden. Siden 2019 har KiNS holdt til i Eureka-bygget, sammen med mange andre bedrifter i Arendal.

Hanne Løkstad Vørner tar hånd om det merkantile i KiNS.

STRATEGI

Første strategimøte med styret og to samarbeidspartnere ble kalt sammen bare noen uker etter ansettelsen av daglig leder. Det viste seg fort at styret og daglig leder hadde sammenfallende mål

og prioriteringer til videre drift av KiNS. Som i tidligere veiskiller i foreningens historie, ble ønsket om å gi medlemmene valuta for kontingenten det viktigste.

Med KiNS v3.0 introdusert, og nytt styre på plass, kunne man se en tydeligere profesjonalisering av KiNS. Styreleder Torkjell Dahl og daglig leder Harald Torbjørnsen utgjorde et kraftfullt tospann hvor rollefordelingen var tydeligere og oppgavefordelingen ditto.

Fra 2007 til og med 2019 var styreleder en AFP'er som kunne bruke mye av sin tid til fysisk tilstedeværelse hos medlemmer og nettverk. Medlemspleien var, som vi så over, høyt prioritert, men nå måtte administrasjonen ta større del av oppgavene fordi alle i det nye styret, inkludert styreleder, var (og er) i full jobb; de fleste i lederjobber.

Det er derfor mange som ser med beundring på hva KiNS har fått til de siste årene, med en svært traurig start i 2020 hvor all aktivitet nærmest forsvant over natten mellom 11. og 12. mars. Tirsdag 10. mars hadde KiNS samlet ca 65 deltakere til kurs på Gardermoen; to dager etter ble alt stengt ned. (Flere av kursdeltakerne måtte gå rett i karantene da de kom hjem grunnet ulik lokal forståelse av karantenereglene.

I løpet av noen dager avlyste styret flere kurs, og selveste KiNS-konferansen i Oslo (inkludert Carmen på det norske Opera) ble avlyst. Brev til de allerede 228 påmeldte ble sendt ut.

NARVIK-KONFERANSEN OG KiNS-TECH...

ble arrangert digitalt med hhv. 53 og 72 deltakere. Digitale løsninger ble mer og mer brukt, men for 2020 var aktiviteten ut mot medlemmene relativt laber.

I tider hvor alle mer eller mindre var «grounded» til pc og hjemmekontor, ble det gitt en gylden mulighet til å videreutvikle KiNS' verktøykasse for medlemmene (se s.26).

Målet for både kurs og konferanser var å bistå medlemmene i og vedlikeholde den kunnskapen som de hadde ervervet seg bl. a. gjennom innføringsfasen av GDPR, samtidig som man erkjente da som nå: Intet godt personvern uten god informasjonssikkerhet; det må derfor alltid være to-spors satsing i KiNS.

I 2022 gikk KiNS med åpne øyne på et underskudd, men i motsetning til 2003, var en halv million i underskudd både planlagt og fornuftig. For i jubileumsåret 2023 skal medlemmene få tilgang til enda flere verktøy. Det holder vel å nevne behovet for et kommunetilpasset styringssystem for informasjonssikkerhet og nye metoder for DPIA.

KiNS vil alltid postulere: Kunnskap er som beredskap: Den er ferskvare og må oppfriskes. Hele tiden! Og det er der du finner KiNS. Fornyelse, forankring, opplæring, fornyelse, forankring, opplæring... ●●●

Hilsener

– fra Datatilsynet og Direktoratet for e-helse

Jeg har hatt gleden av å følge KiNS nært i alle de 20 årene dere har eksistert. Og; Det har vært en sann fornøyelse å se hvordan foreningen har utviklet seg fra den spede begynnelse, til den vitale og betydningsfulle organisasjonen dere er i dag.

Vi i Datatilsynet så tidlig at KiNS var en aktør vi burde satse på, og deltok derfor allerede på foreningens stiftelsesmøte våren 2003. Jeg kom entusiastisk tilbake og postulerte i et internt ledernotat at KiNS «er en gjeng entusiaster, foreløpig bestående av 10-12 kommunemedlemmer som er en drivende kraft i kommunalt informasjonssikkerhetsarbeid». I årsmeldingen til Stortinget for samme år fremhevet vi derfor også at etableringen av KiNS «har skapt en felles arena for de utfordringene kommunene står overfor når det gjelder å ivareta en god informasjonssikkerhet.»

Ove Skåra

Dere er fortsatt en gjeng entusiaster, bare veldig mange flere og med større slagkraft enn noen gang! Det er nettopp det at KiNS består av mange, frivillige, engasjerte og flinke folk, som har ført til at KiNS har den posisjonen dere har i dag. Og ikke kun snevert opptatt av ren informasjonssikkerhet, men minst like mye personvern.

Slikt liker Datatilsynet. Dere trengs mer enn noen gang – stå fortsatt på!

Varm hilsen fra Ove Skåra

I noen kulturer skiller man mellom arrangert ekteskap og kjærlighetsekteskap. Det er ingen automatikk i at kjærlighetsekteskapene er de med mest kjærlighet på lang sikt, tvert imot.

Mitt forhold til KiNS er nettopp et slikt, et «arrangert ekteskap», gjennom blant annet NYPE-turneen, som har ført til respekt og kjærlighet. Kjærlighet til folkene som driver KiNS, til mandatet og til alle de uti kommunene som møtes i KiNS-sammenheng.

Gjennom arbeidet med Normen har jeg sett hvor verdifullt det er med arenaer der man kan diskutere utfordringer, luften frustrasjon, søke råd og skape. Og dette er det som KiNS har befestet seg som; den aller beste arenaen for de som jobber med informasjonssikkerhet og personvern i kommunene. Dette har også ført til at KiNS nå blir lyttet til og respektert av beslutningstagere og samarbeidspartnere.

Gjennom min tid som engasjert samarbeidspartner og etter hvert observatør til styret for KiNS, har arbeidet i KiNS vært preget av omsorg for kommunene og høy kompetanse. Det er lagt ned en imponerende jobb av styret og administrasjonen for at KiNS nå har blitt den arenaen og fått den stemmen den har fått.

Tusen takk for at jeg har fått og fortsetter å få bidra i dette viktige arbeidet. Hurra for KiNS, min kommunale kjærlighet!

Varm hilsen fra Aasta Margrethe Hetland

Aasta M. Hetland

VERKTØYKASSE

KiNS vil her publisere nyttige verktøy for kommuner og fylkeskommuner. Innholdet er utarbeidet av KiNS, medlemskommuner eller samarbeidspartnere. Verktøyene er utarbeidet av kompetente fagpersoner og organisasjoner. Den enkelte bruker av verktøyene må selv vurdere nytteverdien og er ansvarlig for egen utnyttelse av verktøyene.

Kompetanse og opplæring

Her samler vi ressurser til bruk i opplæring og kunnskapsbygging lokalt i fylkeskommuner og kommuner.

Digital sikkerhet og beredskap

Her vil vi dele ressurser og erfaringer som kan være til hjelp for å styrke arbeidet med digital sikkerhet, informasjonssikkerhet og lokalt beredskapsarbeid i den forbindelse.

Personvernkonsekvensutredning

Data Protection Impact Assessment - DPIA, eller en personvernkonsekvensutredning er en plikt etter personvernregelverket. Den skal sikre at personvernet til de som er registrert i løsningen ivaretas.

Maler for databehandleravtaler

Her deler KiNS anbefalte maler for databehandleravtale fra våre medlemmer og samarbeidspartnere.

Schrems II og leverandøroppfølging

"Sekreteriatet" for nettverk for kommunale personvernombud har kommet med forslag til tekst man kan anvende i leverandøroppfølging i lys av Schrems II dommen. KiNS tar gjerne i mot forslag til forbedringer og vil viderefremme disse til nettverk for kommunale personvernombud.

Adressesperre

Her samler vi ressurser og deler erfaringer som kan være til hjelp i arbeidet med håndtering av adressesperre i kommuner og fylkeskommuner.

LES MER

RELATERTE ARTIKLER >>>

KOMPETANSE OG OPPLÆRING >>>

DIGITAL SIKKERHET OG BEREDSKAP >>>

PERSONVERNKONSEKVENSVUTREDNING >>>

Verktøykassen

– hva er KiNS i dag?

KiNS er i dag en etablert organisasjon som medlemmene bruker aktivt. Tilliten KiNS har ute hos våre medlemmer og samarbeidspartnere, oppleves som meget stor. Elementer som bidrar til dette, kan oppsummeres i fire punkter:

1. NETTVERKET

Tilhørighet og knutepunkt – for og mellom medlemmer, og for fagpersoner på tvers av kommuner, fylkeskommuner og bedrifter.

2. ERFARINGSDELING

Et sted å henvende seg for å høste erfaring, kunnskap og kompetanse. Erfaringsdeling som utkrystalliserer seg i konkrete ressurser til bruk for alle andre.

3. MØTEPLASSER

Konferanser, seminarer, webinarer – et sted å treffe andre med sammenfallende interesser der nettverket møtes til en effektiv og komprimert sesjon.

4. KUNNSKAP

Kurs og opplæringsressurser å anvende i arbeidshverdagen. Høykvalitetskurs for medlemmer til en rimelig penge, gratis kvalitetssikret e-læringsinnhold, digital treningsarena og videoressurser til bruk av arbeidet med å bygge gode systemer og en god sikkerhetskultur.

Eksempel på KiNS eLæring

På fallrepet

– betraktninger rundt skrivinga

Det har vært moro å grave i historien til en forening jeg trodde jeg kjente. Men ulikt mange av

mine kilder, har jeg ikke visst noe om hva som lå bak dannelsen av KiNS i år 2003 og kanskje årene før dette. Jeg vil trekke frem tre punkter:

Steinar Nørstebø

1. Stein Fotlands rikholdige arkiv, både på papir (ca 3.000 sider) og elektronisk (nesten 1.800 dokumenter) i tillegg til noen bevarte e-poster). Det er utrolig hva huset på Askøy har rommet for KiNS!

2. Møter med sentrale skikkelser både i starten og i videre løp. Først en full dag på Gardermoen med Jan Erik Østvang. Dernest et døgn i Bergen med Stein Fotland, Oddvar Haugland og Tore Moss (en mimrekveld for gamle gutter). Og til slutt en dag med Terje Jensen i Moss.

3. Ringerunde med andre sentrale aktører fra startfasen og langt inn i «vår tid». Her henvises leseren til kildene nedenfor.

Det å skrive historien til en organisasjon handler om valg. I en bok på 800 sider, vil både dybde og bredde på utvalget bli større. I et hefte på 24 sider (pluss omslag) er situasjonen en annen: Her må viktige hendelser tas inn og viktige hendelser tas ut. Grafiske fremstillinger tar plass, men erstatter ofte

en oppleksing av de samme fakta. Episoder som kunne krydret lesinga, må kuttes, selv om de er underholdende.

Det er jeg som forfatter som må ta valgene, som må "kill darlings" og som må velge inn og ut. Jeg er helt sikker på at mitt utvalg vil kritiseres av noen og bifalles av andre.

Stoffet er nå samlet inn og digitalisert, det ligger for andre og forske videre i dette. Aust-Agder museum og arkiv har sagt de vil begynne en sorteringsjobb for egen del. Det er jeg glad for fordi, som forfatteren William Faulkner sier det i boken *Requiem for a Nun*: The past is never dead. It's not even past.

God lesning!

Steinar Nørstebø

DE GODE HJELPERNE

Nina hos Lemon Design har gjort en flott jobb med designet til heftet. Verdig en 20-års jublant!

Stor takk også til dyktige korrekturlesere Anne Kristin Lindseth, Morten Haug Frøyen og Knut Joar Eggen for grundig arbeid. Feil som er kommet med i denne siste versjonen, må skribenten selv ta på seg skylden for.

Stor takk til velvillige kilder i tillegg til de som er nevnt over som har gjort disse sidene så etterrettelige som mulig:

- Jørn Wroldsen, professor, rektor ved Høyskolen i Gjøvik, nå NTNU Innlandet
- Tore Hagebakken, ordfører Gjøvik i mange år, senere stortingsrepresentant
- Svein Eivind Pettersen, leder av Telenors systemsikkerhet, senere leder av GKP og Bluelight
- Tore Larsen Orderløkken, Telenor, senere mangeårig NorSIS-direktør
- «Verdiskapning 2010» skrevet av Lene Nyhus og Svein Bergum i Østlandsforskning
- SNL og WikipediA, Nasjonalbiblioteket og BRREG.

«Nå er KiNS blitt slik det opprinnelig var tenkt; styrt av medlemmenes behov»

KiNS – til evigheten og forbi

– sjefen har ordet

Harald Torbjørnsen,
daglig leder siden 2019.

Buzz Ligthyear sitt utsagn er kanskje ikke helt treffende for KiNS, men alt tyder på at KiNS vil ha en rolle å spille i overskuelig framtid.

Behovet for styrking av informasjonssikkerhet og personvern i kommuner og fylkeskommuner, vil øke i årene som kommer. Utfordringene knyttet til dette står i kø

og utfordrer dagens forvaltning av personvern og informasjonssikkerhet.

Som medlemsorganisasjon med et relativt smalt interesseområde, er våre møteplasser og aktiviteter en god havn for våre medlemmer og deres ansatte. Her skapes det faglige nettverk, det inspireres til ytterligere

innsats, erfaringer deles og ny kunnskap tilegnes. I KiNS møtes fagfolk på tvers av organisasjoner, nivåer og kommunale sektorer. En uavhengig møteplass styrt av medlemmene selv.

... «KiNS er viktigere enn noen gang» ... Et utsagn fra flere av våre medlemmer, både kommunale og private. Medlemsmassen øker jevnt og trutt, og med det øker også forventningene.

Det er i alle sin interesse å ha interesseorganisasjoner som KiNS i samfunnet for å sikre en fri meningsutveksling og erfaringsdeling. Erfaringsdeling som kan styrke verdikjeden for tilfredsstillende informasjonssikkerhet og et godt personvern i kommuner og fylkeskommuner.

Harald Torbjørnsen
daglig leder

Foreningen kommunal informasjonssikkerhet – KiNS

post@KiNS.no – www.KiNS.no

Følg oss gjerne

